

Efterlängtat höjdarbygge

Sidorna 4–5

Ledare:

Jag vill byta regering **Sid 2**

Nyheter:

Seger i ställningskrig **Sid 9**

Information:

Missa inte mötet! **Sid 16**

Jag vill byta regering

Det börjar hända något bland våra journalister och beslutsfattare. De börjar sakta men säkert inse att det som vi i Byggnads har pratat om och vetat länge är ett stort problem för hela samhället. Fler och fler inser att vi håller på att få en arbetsmarknad med en andra klassens löntagare. Fler och fler kan inte blunda för att våra medmänniskor blir utnyttjade som slavar och säljs till lägsta pris. Ofta handlar det om personer som kommer från fattigare länder och får arbeta under slavliknande förhållanden på arbetsmarknaden. Det är inte okej att det skapas en ny underklass.

För någon vecka sedan kom LO med en rapport som visar att företaget shopper mellan olika skatte- och avgiftssystem inom Europa. På det sättet får seriösa företagare svårare att klara sig – samtidigt som arbetskraft utnyttjas.

Det är alltså ingen som vinner på att vi konkurrerar med lägre löner och struntar i våra kollektivavtal. Inte löntagarna och inte företagen. Det finns bara förlorare och spiralen går brant nedåt.

Nu måste vi få ett stopp på denna negativa utveckling!

Solidaransvar innebär att huvudentreprenören har ansvaret för att de underentreprenörer som finns på byggarbetsplatserna sköter sig och betalar ut rätt lön och följer gällande avtal och regler. Det är precis detta huvudentreprenörsansvar som Byggnads vill ha inskrivet i kollektivavtalet. När det visar sig att frivillighet inte är tillräckligt så måste

vi få starkare verktyg – detta har våra grannländer redan insett.

Vi har inte råd att vänta – utnyttjandet av människor måste få ett slut nu. Vem kan vara emot det? Jag väntar med spänning på den arbetsgrupp som nu arbetar med att ta fram ett förslag på huvudentreprenörsansvar. Det är det vi behöver för att få ett samhällsbyggande i världsklass.

”Vi har inte råd att vänta – utnyttjandet av människor måste få ett slut nu.”

Apropå det så är bostadsbristen fortfarande ett stort problem som regeringen saknar politisk vilja att göra något åt. Moderaterna ägnar sig åt att presentera nya jobbskatteavdrag i stället för att bygga de bostäder som behövs.

Den största bristen gäller hyresbostäder och där kan vi i dag inte se ljuset i tunneln.

Arbetslösheten låg i juli på cirka fem procent i regionen och vi ser fram emot vintern med optimistisk tillförsikt i bägge länen.

Men fortfarande har vi i dag en ungdomsarbetslöshet på 30 procent för unga under 30 år i alla branscher. 2012 utbildades 3 700 byggnadsarbetare i Sverige, 1 700 av dem fick jobb i byggbranschen. De är ju ändå vår framtid, och som ska bygga Sverige.

PS. För övrigt vill jag byta regering.

Leif Haraldsson
ordförande Byggnads Örebro-Värmland

LO:s jobb- paket ger mer än 100 000 nya arbeten

LO-ekonomerna föreslår att 70 miljarder kronor satsas på att öka sysselsättningen. Av dessa skulle 30 miljarder gå till kommuner och landsting. Detta skulle förbättra välfärden samtidigt som det enligt LO-ekonomernas beräkning skulle ge 52 000 nya jobb.

Detta framgår av LO-ekonomernas rapport Ekonomiska utsikter 2013.

Resten av pengarna skulle satsas på bostäder (15 miljarder – beräknas ge 26 000 nya jobb), offentliga investeringar på till exempel järnvägen (10 miljarder – beräknas ge 15 000 nya jobb) och mer pengar till hushållen för att öka efterfrågan (15 miljarder – beräknas ge 15 000 nya jobb).

Sammanlagt skulle jobbpaketet kunna ge mer än 100 000 nya arbetstillfällen.

– Av dessa 70 miljarder kommer 60 procent att vara självfinansierat i lågkonjunkturen men staten måste låna 40 procent. Det är motiverat utifrån rådande situation. På lång sikt är det inte någon fara för statsfinanserna och vi bedömer att finanserna kan vara i balans 2017, säger LO-ekonomen Åsa-Pia Järliden Bergström.

Medlemstidning för Byggnads
Region Örebro-Värmland

Ansvarig utgivare:
Leif Haraldsson
Redaktionskommitté:
Kenneth Svärd och Thomas Andersson.
Produktion: Textor AB, text och foto. Damedia, layout och redigering.

Tryck: Edita Västra Aros, Västerås

Adress till hemsidan:
orebro-varmland@byggnads.se
Telefon: 010-601 10 11 (vxl)
Fax: 054-83 47 42
Postgiro: 204729-8

Vad tycker du ...

... att vi ska skriva om i tidningen? Kom med tips och idéer till Lilian Haraldsson, frilansskribent: textorab@telia.com

”Kräv bra arbete till schysta villkor”

Varje år spenderas 550–600 miljarder av våra skattepengar i offentlig upphandling. Hur pengarna får användas regleras av lagen för att undvika korruption och kompisjäns-ter. Vi garanteras också de bästa varorna och tjänsterna till det lägsta priset.

Under flera år har vi som konsumenter ställt fler och högre krav på hur varorna vi köper ska vara producerade. Fair trade, rättvisemärkning och närproducerat. Vi vill att maten som vi äter ska vara den bästa och att den ska vara tillverkad under så goda omständigheter som möjligt.

Men det är inte bara varor som upphandlas utan också tjänster. Det handlar om allt från målning till busstransporter och vård. Stat, kommuner, regioner och myndigheter är beställarna av de här tjänsterna.

Vi skattebetalare är dåliga på att ställa krav på hur dessa tjänster produceras. Det finns ingen press på att de anbudsvinnande företaget ska ha kollektivavtal, meddelarfrihet för de anställda eller verka för maximal tillgänglighet för funktionshindrade anställda.

I våras kom den offentliga utredningen Goda affärer – en strategi för hållbar offentlig upphandling (SOU 2013:12) som säger: ”Både internationella och svenska erfarenheter talar för att genomtänkta och välformulerade sociala krav kan göra skillnad när det gäller att bidra till samhällsliga mål som antidiskriminering, ökad respekt för grundläggande rättigheter, bättre arbets-

Inom befintlig svensk och europeisk lagstiftning är det fullt möjligt att ställa krav på att det anbudsvinnande företaget ska ha villkor i enlighet med kollektivavtal för sina anställda, så att vi slipper se sådana här bilder på oseriösa byggföretag.

miljö, ökad tillgänglighet och ökad sysselsättning.”

Vi inom 6 F har tagit den här utmaningen på allvar. Vi har letat upp platser och modeller för hur vi ska kunna förbättra villkoren på arbetsmarknaden. Runt om i Europa är Storbritannien ett föregångsland med Social Value Act. Staden Rotterdam har under lång tid jobbat med en aktiv arbetsmarknadspolitik via sina upphandlingar.

I Sverige har bland annat Malmö påbörjat ett arbete i denna riktning med ”Vita jobb-modellen” som motverkar svart arbetskraft och stärker de anställdas rättigheter.

Vi har kommit fram till följande:

Inom befintlig svensk och europeisk lagstiftning är det fullt möjligt att ställa krav på att det anbudsvinnande företaget ska ha villkor i enlighet med kollektivavtal för sina anställda.

Genom att ställa tydliga och väl formulerade krav i sitt anbudsförfarande kan stat, kommun och region förbättra tillgängligheten för funktionshindrade och bättra på sitt arbete med antidiskriminering.

Genom att ställa rätt krav kan det här också vara ett verktyg för ökad sysselsättning och en väg till riktiga

jobb för de som står längst från arbetsmarknaden.

Rapportens slutsatser pekar i en tydlig riktning: Det går att ta social hänsyn vid offentliga upphandlingar. Det är hög tid att stat, kommun, regioner och myndigheter tar detta ansvar!

6F-fackförbund i samverkan:

Hans Öhlund, förbundsordförande Fastighets
Jonas Wallin, förbundsordförande Elektrikerna
Mikael Johansson, förbundsordförande Målarna
Johan Lindholm, förbundsordförande Byggnads
Janne Rudén, förbundsordförande, SEK

PÅ JOBBET

Mitt i hjärtat av Örebro, i korsningen Trädgårdsgatan-Rudbecksgatan, bygger Peab nya studentlägenheter i ett tolvvåningshus. Dessutom ska studentlägenheterna i höghuset bredvid renoveras.

Nya studentbostäder växer fram i City

Lägenheterna är naturligtvis ett välkommet tillskott med den bostadsbrist som råder.

Det finns inte mycket plats på den lilla gården framför bygget. En betongbil är på väg in och chauffören har inte lätt att komma rätt på det lilla utrymmet där också byggkranen ska få plats.

Peter Tomasson är lagbas håller med om att det är trångt om saligheten.

– Det är extremt trångt både på själva bygget och även utanför, eftersom vi bygger invid en stor trafikled. Det brukar bli kaos i rusningstrafik.

Peter Tomasson konstaterar att det är mycket noga med all logistik.

– På grund av det lilla utrymmet så krävs det mycket planering. Vi har ingen plats att lägga byggmaterial på. Allt material som kommer måste genast transporteras dit det ska, upp på våningarna. Ingenting får ligga i vägen när nya leveranser kommer.

– Jag tycker inte jag gör annat än planerar för att få det att fungera, fortsätter han.

I det nya huset byggs 89 studentlägenheter varav den

största är lite drygt 20 kvadratmeter. Lägenheterna ska innehålla kökstrinett samt dusch och toalett. Vid vårt besök har man hunnit till tredje våningen och formgjutningen av väggarna pågår som bäst.

När huset är klart ska det intilliggande höghuset som också innehåller studentlägenheter renoveras.

Byggprojektet flyter på enligt tidsplanen trots den krångliga logistiken. Studentbostäderna ska stå klara till höstterminen 2014.

Text: Lilian Haraldsson

Foto: Peter Krüger

Det är extremt trångt både på själva bygget och även utanför, eftersom vi bygger invid en stor trafikled. Det brukar bli kaos i rusningstrafik.

Lagbasen Peter Tomasson hjälper kranföraren att få betongbehållaren på plats för ett lyft.

89 nya studentbostäder byggs mitt i centrala Örebro. Lägenheterna ska vara klara till höstterminen 2014.

Dags att gjuta. Det krävs precision för att få den så kallade baskern på plats.

Byggnads
Örebro-Värmland
söker

OMBUDS- MAN

Arbetsområde:

Örebro-Värmland.

Verksamhetskontor:

Karlstad.

Arbetsuppgifterna

består av: Ackordsförhandlingar, olika lön och avtalsförhandlingar inom Byggnads samtliga avtalsområden. Studier/information.

Kunskaper och erfarenhet:

- ✓ Du ska kunna arbeta självständigt under ansvar, samt kunna uttrycka dig väl i tal och skrift.
- ✓ Grundkunskaper i data är ett krav.
- ✓ Du som söker bör ha haft uppdrag som fackligt förtroendevald och/eller arbetat med löner och lönehantering som "lagbas" eller på annat sätt.
- ✓ Du bör även ha intresse och kunskap om fackliga/politiska frågor.
- ✓ Sökande ska även vara beredd att arbeta med andra arbetsuppgifter som regionstyrelsen beslutar om.
- ✓ Vi förutsätter att du delar arbetarrörelsens politiska och ideologiska värderingar.

Anställningsform: Provanställning kommer att tillämpas. Tillträde efter överenskommelse, men vi ser gärna ett snabbt tillträde.

Bil: Tillgång till egen bil krävs i tjänsten.

Lön och andra ersättningar: Lön enligt gällande avtal för lokalfunktionärer.

Upplysningar om tjänsten lämnas av:

Byggnads Örebro Värmland:
Leif Haraldsson 070-860 20 56
Facklig representant:
Tony Kyrk 070-660 35 10

Skriftlig ansökan med CV ska vara oss tillhanda senast den 20/9 2013.

**Byggnads Örebro-
Värmland**
Posthornsgatan 8
656 32 Karlstad

Många tidstypiska hus och redskap har byggts under de 20 år som föreningen Vikingaleden i Värmland funnits.

Historiens vindar förde Erik

LIV OCH LUST

Han brinner för sitt historiska intresse i allmänhet och vikingatiden i synnerhet. I 20 år har Erik Pettersson från Säffle varit engagerad i föreningen Vikingaleden. Vikingavurmen började med ett båtbygge.

När vi ser Erik Pettersson i vikingabåten Glad av Gillberga är det som att kliva rakt in i 800-talet, mer än tusen år tillbaka i tiden. Båten och vikingabyn, som ligger vid Säffle kanal, i Byälvens och Glafs-fjordens dalgång, är så tidstroga att det är lätt att föreställa sig hur det såg ut under vikingatiden.

Vi befinner oss på Värmlands vikingacenter, cirka två mil norr om Säffle, dit snick-

aren Erik Pettersson har tagit oss. På vägen hit har han berättat om historisk mark. Här gick pilgrimsleden från Västergötland till Norge. Det är även en gammal handelsled från Arvika in i Norge och så förstås en vikingaled på vattenvägarna.

Eriks stora intresse är alltså vikingar, hur de bodde och levde. Dagen till ära har han tagit på sig sin vikingadräkt

som främst består av linne och ull. Allt började 1993. Erik var tillfälligt arbetslös och fick höras talas om ett projekt där man skulle bygga en vikingabåt.

– Jag anmälde mig direkt, eftersom jag alltid har drömt om att bygga en båt och historia är mitt stora intresse.

Erik blev mycket engagerad i vikingaföreningen och när båtbygget var klart blev han kvar och har sedan dess varit

Det tog tre år att bygga färdigt vikingabåten Glad av Gillberga. Den byggdes helt av ideella krafter.

**Drak-
huvudet är
byggt i al,
slagborden
i ask och
roddar-
bänkarna
i ek.**

Erik Pettersson var med och byggde båten och är stolt över att den blev så vacker.

FAKTA

Erik Pettersson

Ålder: 51 år.

Familj: Fru Eva och fyra vuxna barn på 21, 24, 26 och 28 år.

Bor: I Säffle.

Yrke: Snickare.

Fritid: Förutom vikingaintresset även foto och att gå i skogen med hundarna.

Drömmer om: Nu har jag byggt en båt så nu står ett timmerhus på tur.

till en vikingarnas värld

med och byggt såväl hus som inredningar. I dag finns förutom båten även flera långhus och små övernattningstält i vikingastil.

– Vikingarna var inte bara krigsherrar, de var även handelsmän. Och kvinnorna bestämde hemma på gårdarna. De hade även arvsrätt på den tiden, berättar Erik.

Här i vikingacentret, som inte bara består av en by med tids-

enliga byggnader utan också av ett museum, tillbringar Erik mycket av sin fritid. Det blir en hel del helger under sommaren och en vecka av semestern.

– Vi var ett gäng som var ute med Glad av Gillberga ett par dagar i somras, säger han.

Helgen dessförinnan hade föreningen firat 20-årsjubileum med god mat, tävlingar och andra festligheter. Föreningen har 200 medlemmar varav cirka 50 är aktiva.

Erik går till det stora långhuset för att hämta drakhuvudet som ska sitta längst fram i fören på båten. Glad av Gillberga ska ju betraktas i all sin glans. Båten har byggts enligt konstens alla regler.

– Vi fick mycket hjälp från Danmark om vilka material som ska användas i båten. Drakhuvudet är byggt i al, slagborden i ask och roddarbänkarna i ek.

Drakhuvudet, som det kal-

las, föreställer en häst, Glad, som är en av asagudarnas tolv hästar. Det är också efter Glad som båten blivit döpt.

Nu när hösten närmar sig blir det nog ingen mer båtferd. Men Erik hoppas att han och några fler i föreningen ska kunna ge sig iväg på en lite längre färd med sitt vikingaskepp nästa år.

Text: Lilian Haraldsson

Foto: Peter Krüger

PORTRÄTTET

I närmare 30 år har Freddy Johansson varit ombudsman på Byggnads i Örebro. Nu tackar han för sig och går i pension. Men litet av hjärtat finns kvar hos Byggnads i alla fall.

Freddy lämnar Byggnads – nu ska han njuta av ledigheten

Medlemstidningen har stämt träff med Freddy Johansson på regionkontoret i Örebro. Vi tar en fika och det verkar som om han fortfarande jobbar där. Det är glad stämning kring bordet och Freddy är en i gänget, precis som vanligt.

– Det känns som om jag bara har haft en lång semester, säger han och skrattar, när vi pratar om hur det är att sluta jobba.

Nej, Freddy tycker inte att det är svårt att gå i pension även om han kommer att sakna jobbkompisarna och alla lagbasar och medlemmar han har haft kontakt med ute på byggena.

– Vi har ju haft så mycket kul och det blir en stark sammanhållning med dem man jobbar ihop med, konstaterar han.

Det var diskussioner om löner som fick Freddy att intressera sig för facket. Efter att ha gått flera lagbaskurser så blev han ombedd att söka ombudsman-

natjänst på Byggnads i Örebro och på den vägen är det.

Det var för 29 år sedan och under den tiden har det hunnit hända en hel del. Freddy minns en fruktansvärd händelse 1986. Mordet på Olof Palme.

– När Palme mördades blev det ett mycket tuffare samhälle. Dessutom blev ju vår egen förbundsordförande Bertil Winberg mördad i dåvarande Sovjet. 2003 mördades Anna Lindh. Det är helt otroligt hur utsatt vår lilla nation varit för dessa fruktansvärda mord på politiker och fackföreningsledare.

Inom Byggnads vill Freddy lyfta fram AD-omen som gjorde att förbundet förlorade gransknings- och mätningsarvodena.

– Vi tvingades göra en omorganisation. När jag började var vi 15 ombudsmän där ett tiotal ansvarade för mätningar. Nu är man fem i Örebro.

Freddy menar också att sam-

Freddy Johansson passade på att slänga lite gamla papper när han i alla plats.

Freddy Johansson trivs med sitt nya liv som pensionär. "Visst kan jag sakna arbetskompisarna och alla jag hade kontakt med på olika sätt. Men det är skönt att för en gångs skull får bestämma över almanackan", säger han.

manslagningen med Byggnads i Värmland var nödvändig.

– Nu kan vi samordna resurserna. Det är helt nödvändigt. För arbetsuppgifterna har inte blivit färre. Det är tvärtom mycket tuffare i dag.

– Arbetsgivarna vill ha ett nytt lönesystem som strider

mot vårt avtal. Det uppstår många diskussioner och förhandlingar, eftersom vi får strida mycket hårdare för våra avtal än tidigare.

Något som också har förändrats en del sedan Freddy började arbeta i Byggnads är attityden gentemot facket, främst bland ungdomar.

– Det är betydligt svårare att få dem att gå med i facket. De anser att de kan sköta sig själva. Det är lite av sköt dig själv och skit i andra. Men så är det inte när det uppstår en tvist. Då är det bra att ha facket bakom ryggen.

– Vi måste vara betydligt bättre på att informera ungdomarna om hur viktigt det är att vara med i facket. Vi behöver berätta varför facket har tillkommit.

Freddy har under senare år varit ansvarig för rörvtalet, jobbat med medbestämmandegrupper och även med studier.

Seger i striden om ställningsbyggarna

fall var på besök på sin gamla arbets-

– Nu får andra ta över, säger han och berättar att fritiden nu ska ägnas åt barn och barnbarn och till fritidshuset.

– Det finns en hel del att göra där. Men jag tar en sak i taget, säger han och ser nöjd ut.

Text: Lilian Haraldsson
Foto: Peter Krüger

FAKTA

Freddy Johansson

Ålder: 63 år.

Familj: Gift med Kristina. Paret har tre barn var från tidigare äktenskap.

Bor: I Örebro.

Yrke: Snickare, ombudsman och nu nybliven pensionär.

Fritid: Umgänge med barn och barnbarn. Sommarstugan och resor. Varje onsdagsmorgon träffas ett gammalt kompisgäng och spelar fotboll. Ibland går de ut och tar en öl.

Drömmer om: Jag är nöjd där jag är nu.

Byggnads i Örebro-Värmland har vunnit 30 tvisteförhandlingar när det gäller ställningsbyggarnas avtal. Men det krävdes centrala förhandlingar. Enligt Byggnads innebär avtalet möjlighet att arbeta på prestationslön.

I det senaste avtalet för ställningsbyggaren förhandlade Byggnads fram möjlighet till prestationslön, något som en del av ställningsföretagen är mycket negativa till.

Kenneth Svärd.

Kenneth Svärd, ombudsman på Byggnads i Örebro, berättar om tuffa förhandlingar.

– På ett av våra ställningsföretag vill medlemmarna arbeta på ackord, men arbetsgivaren är negativ till det, säger han och fortsätter:

– Ställningsavtalet går under särskilda bestämmelser som innebär att om parterna inte överens så är det prestationslön som gäller.

I januari i år inleddes lokala förhandlingar gällande 30 arbetsplatser som Byggnads och medlemmarna ville mäta, vilket arbetsgivaren inte gick med på. – Det blev centrala förhandlingar för de 30 avtalen. Dessutom begärde vi lokal förhandling för brott mot förhandlingsordningen som vi vann.

Byggnads fick rätt i de 30 centrala tvisteförhandlingarna

Ronny Andersson är nöjd med det nya avtalet som innebär ackordslön för ställningsbyggarna.
Foto: Peter Krüger

Jag kan inte förstå att ställningsföretagen är negativa till ackord. Det blir mer välplanerade arbeten och ordning och reda.

och Kenneth Svärd är nöjd.

– Ja, jag kan inte förstå att ställningsföretagen är negativa till ackord. Det blir mer

välplanerade arbeten och ordning och reda.

Finns det ingen risk till stress?

– Nej, absolut inte. Eftersom jobben planeras på ett betydligt bättre sätt så undviker man i stället stress.

Kenneth Svärd anser att det inte är en dag för tidigt att ställningsbyggarna får möjlighet att tjäna lite mer pengar.

– De har varit nedtryckta och inte haft någon bra löneutveckling överhuvudtaget. Ställningsbyggarna ligger 30–40 kronor i timmen under snickarna i lön. Äntligen har vi kunnat ge ställningsbyggarna lite stöd, säger Kenneth Svärd.

Lilian Haraldsson

Arbets-skadade Bengt fick sexsiffrigt belopp

Bengt Johansson har haft sin arbetskada sedan 1993. Han är utsliten i rygg och nacke efter många år som snickare.

I somras fick han ett rejält plåster på såren. Men hjälp från Byggnads har han fått inkomstförlusten återbetalad från AFA Försäkring retroaktivt.

Nu är Bengt Johansson, som bor i Karlstad, pensionär, men har inte kunnat arbeta på 20 år på grund av en allvarlig förslitning i nacke och rygg. Eftersom han fick sina skador godkända som arbetskada har han fått livränta från Försäkringskassan.

– Förra sommaren fick jag höra av en kompis som är elektriker att man kan få sin livränta omprövad enligt ett nytt beslut i Förvaltningsdomstolen, berättar Bengt Johansson.

– Eftersom jag fortfarande är medlem i Byggnads, så kontaktade jag Katarina Sandgren på Byggnads i Örebro och har fått all tänkbar hjälp av henne. Efter bara två månader fick jag pengarna utbetalda och det rör sig om stora belopp, eftersom beloppet beräknas retroaktivt, säger Bengt och ser mycket glad och nöjd ut.

– Jag har Katarina att tacka för all hjälp. Det lönar sig verkligen att vara medlem i

Bengt Johansson fick en stort penningbelopp från AFA Försäkring tack vare nya regler och hjälp med ärendehandläggningen av Byggnads. "Jag är jättenöjd", säger han.

facket. Det är fantastiskt, säger han.

Katarina Sandgren som handlagt ärendet säger så här:

– När man har en godkänd arbetskada och gör en inkomstförlust ska man ersättas från arbetsskadeförsäkringar-

na hos Försäkringskassan och AFA Försäkring och ska då ha samma inkomst som man skulle ha haft som oskadad.

– Det är AFA Försäkring som ersätter inkomstförlusten om man tjänar över 7,5 prisbasbelopp, förklarar Katarina.

– Efter en dom i Högsta

domstolen 2008 är det nu möjligt att begära omprövning hos AFA Försäkring om man tycker att man fått för lite livränta eller om man inte fått någon livränta alls på grund av att lönen låg under 7,5 prisbasbelopp när man blev sjuk, konstaterar hon och fortsätter:

– Så var det i Bengt Johanssons fall. Han tjänade inte över 7,5 prisbasbelopp när han skadades. Men nu kan man alltså begära omprövning.

– **Bengt fick en rätt** stor summa från AFA Försäkring retroaktivt. Jag har för mig att vi yrkade på inkomstförlust från 1993. Det blev ett sexsiffrigt belopp.

– Han blev så glad så han åkte ända från Karlstad till Örebro med tårta och choklad till mig, säger Katarina och skrattar.

Lika nöjd som Bengt Johansson är med hjälpen från Byggnads, lika kritisk är han till att LO inte har informerat bättre om de nya reglerna. Reglerna gäller ju alla fackförbund.

– Det är säkert många som är i min situation och som inte känner till vilka rättigheter de har. Nu hoppas jag att några läser det här, konstaterar han.

Text: Lilian Haraldsson

Foto: Peter Krüger

FAKTA

AFA Försäkring

- AFA Försäkring är en organisation som ägs av arbetsmarknadens parter. De försäkrar anställda inom den privata sektorn och kommuner, landsting och regioner. Idag omfattas mer än fyra miljoner människor av minst en av våra försäkringar. Försäkringarna gäller vid sjukdom, arbetskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet.
- Försäkringarna är reglerade i kollektivavtal och bestäms i en överenskommelse mellan parter på den svenska arbetsmarknaden.
- Utöver den grundläggande försäkringsverksamheten arbetar AFA med att förvalta kunskap och resurser samt förebygga ohälsa på arbetet. På så sätt lägger den kollektivavtalade försäkringen grunden för ett bättre arbetsliv, med ökad trygghet för alla.

FAKTA

Rätt att ompröva

- Försäkringskassan betalar livränta för arbetsskador eller olycksfall upp till 7,5 prisbasbelopp (cirka 335 000 kronor, 2013).
- AFA Försäkring betalar inkomstförlusten för lönedelar över 7,5 prisbasbelopp. De täcker alltså upp för det belopp, utöver prisbasbeloppet som man skulle ha tjänat om man arbetat.
- Efter en dom i Högsta domstolen 2008 är det nu möjligt att begära omprövning hos AFA Försäkring om man tycker att man fått för lite livränta eller om man inte fått någon livränta alls på grund av att lönen låg under 7,5 prisbasbelopp när man blev sjuk.
- Ersättningen betalas ut retroaktivt.

” Efter bara två månader fick jag pengarna utbetalda och det rör sig om stora belopp, eftersom beloppet beräknas retroaktivt.

Bengt Johannesson är kritisk till LO som inte är tydligare med att informera om de nya reglerna när det gäller livränta från AFA Försäkring.

BYGGARE BOB

Vi måste jobba för en valseger

Sommaren är snart slut och vi närmar oss bättre tider eftersom det snart bara är ett år kvar tills vi får en ny regering.

Men, mina vänner, det blir ingen ny regering utan att vi byggjobbare och våra avdelningar och funktionärer gör ett hästarbete fram till valet.

Vi har vind i seglen. Allt fler kan konstatera att uthyrning av personal inte fungerar, vilket betyder att vi som fackförbund finns med på dagordningen igen. Utländsk arbetskraft diskuteras mer nu än någonsin med utgång från Laval-domen. Det som har förändrats är att allt fler LO-förbund hakar på, liksom olika experter inom området. Det konstateras att allt håller på att gå åt helvete och att vi

håller på att få det vi alltid har sagt: ett A- och ett B-lag.

Men om vi ska lyckas förändra den fackliga politiska världen måste vi ge byggnadsarbetarna möjlighet att jobba för en valseger och till det krävs pengar till bland annat förlorad arbetsförtjänst, med mera. Jag utgår ifrån att det finns några hundratusen i budgeten för att förbättra villkoren för våra byggnadsarbetare genom ett regerings-skifte.

Jag håller styrelsen och våra ombudsmän som ansvariga för att vi ska lyckas.

Byggare Bob

SVAR:

Hej Bob!
I min och styrelsens värld är och förblir våra val alltid prioriterade.

Vi kommer att ta med dina funderingar och frågeställningar till höstens budgetarbete.

Vi ska se till att vi har

möjligheter att vara med i hela valarbetet fram till valet i september.

För övrigt vill jag byta regering.

Med vänlig hälsning,
Leif Haraldsson
ordförande Byggnads Örebro-
Värmland

Dag att ta ställning i kyrkovalet

VALTIDER. Du glömmer väl inte att rösta i kyrkovalet den 15 september?

Många LO-medlemmar har kyrkan som arbetsgivare, bland annat 7 000 kommunalare.

Även de behöver en trygg och bra arbetsmiljö. Din röst behövs.

Byggnads
region Örebro-Värmland

HALLÅ DÄR

... Björn Grönqvist, som precis börjat en projektanställning på tre månader som uppsökare i Byggnads Örebro-Värmland.

Vad är det du ska göra?

– Jag ska främst åka runt på mindre arbetsplatser i hela Örebro län ?? och prata om fackliga frågor och även försöka värva nya medlemmar. Men främst handlar det om att besöka arbetsplatserna. Det är viktigt att Byggnads är ute och träffar medlemmarna.

Du är ordförande i Byggnads ungdomsgrupp i Örebro. Du kanske kan värva medlemmar till gruppen?

– Ja, i de fall de blir intres-

serade så är det klart att jag gör det. Vi har kul i ungdomsgruppen och det är viktigt att engagera unga medlemmar för fackligt arbete.

Har du träffat på några icke-medlemmar som kan tänka sig att gå med?

– Ja, några stycken. Men de ville tänka på saken så jag återkommer till dem.

Vad tycker du om jobbet?

– Det är jätteroligt. Jag är intresserad av samhällsfrågor så det är faktiskt ett drömjobb för mig.

Vad jobbar du med i vanliga fall?

– Jag är snickare.

Lycka till med ditt uppsökeri!

– Tack för det.

Lilian Haraldsson

Nytt EU-direktiv ska stärka utstationerade arbetstagare

ARBETSRÄTT. I juni röstade Europaparlamentet om det så kallade Enforcementdirektivet. Den nya lagen ska stärka de utstationerade arbetstagarnas rättigheter, förhindra social dumpning och skapa möjligheter för att konkurrera på lika villkor.

Dessa krav har bland andra Nordiska Bygg och Träfacken, NBTF, drivit hårt mot kommissionen, rådet och parlamentet.

Nu kan du betala fackavgiften med e-faktura!

EKONOMI. Som ett komplement för de medlemmar som föredrar att betala sin avgift via inbetalningskort har Byggnads infört möjligheten att anmäla sig för e-faktura.

De medlemmar som i dag betalar via en internetbank kommer att få information från banken om att de i stället har möjlighet att betala via e-faktura.

Det innebär att fakturan skickas ut via internetbanken som en digital faktura och inte via post.

Du som arbetar inom glasbranschen eller med teknikinstallation!

Glasavtalet och Teknikinstallationsavtalet finns i nytryck och kan hämtas på regionkontoren. Du kan också höra av dig till kontoren så kan du få det hemskickat. Adress finns på sidan 15.

Örebro-Värmlands utbildningar 2013

Passa på och anmäl dig till en utbildning i Byggnads Örebro-Värmlands regi. Det finns mycket att välja på, både för medlemmar och förtroendevalda. Du förlorar ingenting på att gå en kurs. Investera lite tid i dig själv!

Medlemsutbildning

1–3 oktober, Karlskoga
22–24 oktober, Örebro
1–3 oktober, Arvika
2 september och 16 oktober, Hagfors
14–16 oktober, Kristinehamn
21–23 oktober, Karlstad
11–13 november, Kil
12, 19 och 26 november, Torsby
15, 21 och 28 november, Sunne

Medlemsutbildningen är en tvärfacklig utbildning för alla medlemmar. Här får du reda på vad facket egentligen sysslar med och varför.

På rätt väg

11–13 september
En utbildning alla fackliga förtroendemän skall gå. Går huvudsakligen ut på att lära sig var man hittar svaren på medlemmarnas frågor i avtalen och de olika lagarna vi arbetar med. Samt vilka rättigheter och skyldigheter det fackliga uppdraget innebär.

Aktivt inflytande 1 & 2

23–24 oktober och 20–22 november

Steg två i förtroendemannautbildningen.

Fördjupning av innehållet i På rätt väg.

Bygg på din trygghet 16–17 december, Örebro

Steg tre i förtroendemannautbildningen.
Fördjupning av innehållet i Aktivt inflytande.

Regional ungdomsutbildning 13–15 november, Örebro

För dig under 30 år som vill veta mer om Byggnads och samtidigt

träffa andra ungdomar från andra städer och företag!

Om intresse finns för någon av utbildningarna, hör av dig med en anmälan eller frågor!

Jenny Svensson
Studieansvarig ombudsman

010-601 12 12
073-994 01 89
jenny.svensson@byggnads.se

I detta nummer av tidningen ger vi utrymme åt riksdagsledamoten och medlemmen i Byggnads Örebro-Värmland **Lars Mejern Larsson** (S) att tycka till.

Två enkla anledningar till att vi har det okej

Det ska vara svenska kollektivavtal på svensk arbetsmarknad. Det budskapet har vi byggnadsarbetare hävdad alltsedan arbetarrörelsen växte fram.

Vi pratar om det varje dag när vi sitter och äter eller dricker kaffe. Jag kan med stor bestämdhet slå fast att vi var ganska ensamma i vår uppfattning under en ganska lång tid.

Vi fick ofta höra att vi byggnadsarbetare var främlingsfientliga när vi krävde att alla som jobbar i Sverige ska arbeta på lika villkor. Alla som arbetar på ett bygge i Örebro, Kil eller Karlstad ska ha samma lön, arbetstid, arbetsmiljö oavsett om deras hemadress är någonstans utanför vårt land.

Varför är det så viktigt med ordning och reda på våra arbetsplatser, så viktigt att vi varslade om strejk i avtalsrörelsen? Svaret är mycket enkelt: Därför att kollektivavtalen är grunden i den svenska välfärdsmodellen. Grunden för bra vård, skola, omsorg, pensioner, a-kassa, sjukförsäkring allt det som alltid finns och som vi tar för givet.

Men om vi byggnadsarbetare inte kräver kollektivavtal då blir det lägre löner och då blir det sämre skatteintäkter och det i sin tur leder till sämre kvalitet i det som vi

dagligen kallar för generell välfärd.

Det finns alltså två anledningar till att vi svenskar har det helt okej: Svenska kollektivavtal och generell välfärd. Men ingen ska tro att det är helt givet utan dessa förmåner måste vi slåss för varje dag.

Som förtroendevald var avtalet endast det första steget mot att få en förbättrad vardag för oss byggnadsarbetare för nästa steg handlar faktiskt om att få ordning och reda i hela landet.

Jag vill ha ett solidariskt och jämlikt samhälle och som jag ser det så finns det endast ett sätt att skapa det, genom att göra den förre detta fackbasen Stefan Löfven till statsminister.

Jag vill att vi tillsammans skapar ett samhälle där vi tar ett gemensamt ansvar för varandra. Ett samhälle där det verkligen finns en generell välfärd och det är ordning och reda.

Avslutningsvis citerar jag Peter Kennerfalk, valgeneral på Byggnads: "För övrigt vill jag byta regering".

Och det arbetet startar nu.

Lars Mejern Larsson
riksdagsledamot (S)

Byggjobbare fick boende till slut – företag anmält

Efter påtryckningar från Byggnads, samt ett inslag på tv-nyheterna, fick en grupp polska byggnadsarbetare ett bättre boende.

För några veckor sedan, när ombudsmän från Byggettan gjorde en spontan kontroll av ett bygge i Råcksta utanför Stockholm, uppdagades att ett antal byggnadsarbetare bodde och övernattade i bodarna på arbetsplatsen. Byggettan kontaktade SVT:s Stockholmsredaktion som filmade "boendet" på bygget.

Efter detta har huvudentreprenören Züblin tvingats se till att det ordnas acceptabla bostäder åt de polska byggnadsarbetarna.

– De fick plats på ett vandrarhem, säger Krister Strömberg, ombudsman på Byggettan till

tidningen Byggnadsarbetaren.

Vid Byggnads besök på arbetsplatsen berättade arbetarna också att de tjänade 35 kronor i timmen. De visade sig även att varken huvudentreprenören Züblin, eller underentreprenören Byggon meddelat Byggnads, eller beställaren, om den långa entreprenadskedjan med flera underentreprenörer. Längst ut i kedjan fanns ett företag som alltså betalade 35 kronor i timmen till arbetarna.

Enligt byggavtalet ska byggföretag göra en arbetsplatsanmälan till Byggnads, och enligt medbestämmandelagen ska facket få en chans att säga sitt innan företaget tar in en ny underentreprenör.

Byggnads kommer nu att anmäla byggföretaget för avtalsbrott.

Björklunds käftsmäll mot unga som vill bli byggnadsarbetare

POLITIK. Folkpartiledaren Jan Björklunds förslag om ett lärlingssystem på gymnasiet blottar hans syn på hantverkare som arbetsmarknadens B-lag som så ska förbli. Han gör gamla uttryck som "skomakare, bli vid din läst" aktuella igen.

En gymnasieutbildning utan teoretiska kunskaper och högskolebehörighet begränsar kraftigt unga människors möjligheter i framtiden.

Byggnads menar att Björklund går för långt i sin desperation för att dölja arbetslöshets-siffrorna och offerar en hel generation.

– Majoriteten av dem som

väljer att gå på yrkesförberedande program kommer inte att jobba inom den bransch de väljer hela livet. Men för många är då dörren stängd för högre studier. Jag är helt övertygad om att unga tjejer och killar vars dröm är att bli byggnadsarbetare är trötta och besvikna på att bli behandlade som en andra klassens medborgare, säger Johan Lindholm Byggnads förbundsordförande.

– Vår stolta historia där val av yrkeskrå har mötts med respekt hos omgivningen och som gjort oss starka och trygga. Björklunds gammalmodiga människosyn kan vi aldrig acceptera, fortsätter han.

Bostadsbrist är ingen naturlag

Bristen på studentbostäder är stor på de flesta studieorter i landet, enligt en undersökning som Sveriges förenade studentkårer, SFS, har gjort.

Rubrikerna och nyhetsinslagen känns igen från tidigare år och i höst är läget värre än någonsin. Ändå görs väldigt lite. Man kan tro att bostadsbristen för studenter är en naturlag som inte går att ändra på. Men så är inte fallet.

– Det kan inte bli mer uppenbart att det byggs för lite bostäder i Sverige och att det är mer än dags att sätta fart. Regeringen har här ett stort ansvar. Förslagen på hur man

kan stimulera byggandet hålls över dem men allt regeringen gör är att tillsätta tidskrävande utredningar. Byggnads har länge varit en stark röst när det gäller bostadsbyggnad. Bygg fler bostäder, renovera det befintliga bostadsbeståndet och energieffektivisera våra bostäder. Det skapar jobb och det skapar bostäder, säger Johan Lindholm, förbundsordförande för Byggnads.

– Det är inte rimligt i ett välfärdsland som Sverige att folk inte har någonstans att bo. Studenter ska inte behöva välja bort utbildningar på grund av bostadsbrist, det är en personlig förlust men också Sverige som land förlorar på det, menar Johan Lindholm.

Ackordslöner årets första tre kvartal

Örebro

TBM	190:19
VVS	224:03
Platt	213:39
Golv	190:60
U-tak	221:00
Ställning	175:37

Värmland

TBM	186:18
VVS	220:42
Platt	221:74
Golv	230:87
Ställning	181:32

För övriga yrkesgrupper saknas uppgifter

Ungdomsgruppen bjuder in!

GRILLKVÄLL

torsdag
12 september kl 17

Alla medlemmar under 30 år välkomna till Byggfackens hus, Riagatan 51 i Örebro.

Vi bjuder på korv/hamburgare och något att dricka.

Ungdomsgruppen och några ombudsmän finns på plats, om du har frågor om lön, lärlingstid, försäkringar, a-kassan och annat som du kanske funderar över.

Anmälan sker senast den 9 september till:

Björn Grönqvist
070-341 54 48

Victor Johansson
073-834 26 00

Välkomna!

BYGGNADS
Byggnads Nu!
010-601 10 00
bygggnadsnu@bygggnads.se
Arbetsmiljö, kollektivavtal, lön eller andra fackliga frågor? Kontakta oss!
Alla vardagar 07.00–17.00

Byggnads Nu!

Ditt nya arbetsredskap som gör det möjligt för dig att snabbt och enkelt nå Byggnads, alla vardagar mellan klockan 07–17!

Ring eller mejla oss när du har frågor om löner, anställningsvillkor, arbetsmiljö, försäkringar eller något annat du vill kolla med oss. Du får alltid ett snabbt och personligt svar från någon av våra ombudsmän på medlemscentret.

Kom ihåg att alltid ange ditt personnummer, det ger dig förtur! Kan vi inte svara direkt på din fråga återkommer vi garanterat med svar inom 24 öppettimmar. Behöver du mer hjälp, skickar vi frågan vidare. Du kommer senare att bli kontaktad av rätt person. Naturligtvis kan du även i fortsättningen ringa direkt till din region.

Peter Wennsberg.

Jeanette Söderdahl.

Leif Holmgren.

Ring eller mejla oss på **Byggnads Nu!** Tel 010-601 10 00, bygggnadsnu@bygggnads.se
Vi har öppett kl 07–17 alla vardagar.

ANSLAGSTAVLAN

Missa inte

... möjligheten att betala medlemsavgiften via autogiro.
Kontakta Byggnads region Örebro Värmland!

Viktigt!

Glöm inte att anmäla till avdelningen vid förändringar i sjukskrivning, studier och sjukersättning eller arbetslöshet inom två månader.

Snabbare a-kassa

Då det är långa handläggningstider på a-kassan så kan det vara bra att aktivera internet-kassan eller ladda ner appen till a-kassan. Detta gör att handläggningstiderna kan kortas, vilket innebär snabbare utbetalningar.

Så når du a-kassan

- A-kassan har telefontid mellan kl 9 och 11.
- Telefonnummer till a-kassan är 010-601 18 00

Bra att veta om jobb i Norge

När du tar jobb i ett annat land är det mycket att tänka på och många faller att hamna i. Därför är det viktigt att man tar reda på vad som gäller innan du börjar jobba i grannlandet.

- Vad händer om jag blir sjuk?
- Vad händer om jag blir arbetslös?
- Kan jag arbeta både i Sverige och Norge?
- Är jag försäkrad?
- Vad gäller för min familj vid sjukdom, graviditet och liknande?

Gå in på www.gtm.nu – där finns svar på alla frågor.

Glöm inte ...

... att du som medlem är försäkrad på din fritid. Har du skadat dig på fritiden som inneburit läkarvård – ta då kontakt med avdelningen.

BYGGNADS

Örebro-Värmland

Regionkontor:

Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad
Tel: 010-601 10 11
Fax: 054-83 47 42

Öppettider expeditionerna Karlstad:

Kontorets öppettider:
Måndag–fredag 7–16
Lunchstängt:
Måndag–fredag 12–12.45
Telefontider:
Måndag–fredag 8–15

Örebro:

Riagatan 51, 702 26 Örebro
Tel: 010-601 10 11
Fax: 054-83 47 42
Kontorets öppettider:
Måndag–torsdag 7.30–16.30,
fredag 7.30–13.30
Jour: fredag 13.30–16 **Begränsad bemanning**
Lunchstängt:
Måndag–tors 12–12.45
Fredag 12–12.20
Telefontider:
Måndag–fre 8–15

Vi i Örebro-Värmland:

Leif Haraldsson

Ordförande, ombudsman, DMY
010-601 12 06 / 070-860 20 56
leif.haraldsson@byggnads.se

Tomas Pettersson

VVS, ombudsman, kassör
010-6011216 / 076-8 430 430
tomas.pettersson@byggnads.se

Tony Kyrk

ombudsman, arbetsmiljöansvar
010-601 12 07 / 070-660 35 10
tony.kyrk@byggnads.se

Odd Maalsnes

TBM, ombudsman, lärlingar
010- 601 12 08 / 070-670 43 35
odd.maalsnes@byggnads.se

Tomas Nilsson,

MB, ombudsman
010-601 12 10 / 070-350 70 76
tomas.nilsson@byggnads.se

Monica Merking

administratör, bokföring
010-601 12 09
monica.merking@byggnads.se

Carina Engberg

administratör, medlemsredovisning

010-601 12 18

carina.engberg@byggnads.se

Katarina Sandgren

administratör, försäkringar,
medlemsredovisning
010-601 12 11
katarina.sandgren@byggnads.se

Lars Åke Söderholm

TBM, ombudsman, lärlingar
010-601 12 04 / 070-515 47 52
lars-ake.soederholm@byggnads.se

Freddy Johansson

VVS, glas, ombudsman
010-601 12 02 / 070-515 49 45
freddy.johansson@byggnads.se

Mikael Johansson

TBM, plåt, ombudsman, avtals-
ansvarig
010-601 12 14 / 070-515 84 40
mikael.johansson@byggnads.se

Kenneth Svärd

DMY, ombudsman
010-601 12 15 / 070-190 61 24
kenneth.svard@byggnads.se

Frederik Johannesson

TBM/TBMA, ombudsman

010-601 12 03 / 070-240 23 32

frederik.johannesson@byggnads.se

Jenny Svensson

ombudsman, studieansvarig, VVS,
ungdomsansvarig
010-601 12 12
jenny.svensson@byggnads.se

Birgitta Jonsén

administratör, mätning
010- 601 12 01
birgitta.jonsen@byggnads.se

Byggnads Örebro-Värmland**Postadress:** Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad**Telefon:** 010-601 10 11**FRÅGAN**

Trenden håller på att vända. Efter flera år av medlemstapp ökar medlemsantalet i LO-förbunden igen. Så även i Byggnads.

Varför är du med i facket?

Peter Kaas, ställningsbyggare, Örebro:

– Det är viktigt att få förhandlingshjälp och annan medlemsservice när det behövs.

Mattias Evertsson, snickare, Ervalla:

– Det känns tryggt att veta att vi kan få hjälp i olika frågor. Det är bara att ringa om man känner sig osäker på någonting som har med jobbet att göra.

Jonny Gredenhag, snickare, Kumla:

– Facket ger mig trygghet. Det finns folk som förhandlar för mig både när det gäller löner och annat. Dessutom ger medlemskapet bra försäkringar.

Facklig bojkott av Ryanair

LO Örebro-Värmland stödjer bojkotten av Ryanair. Nu uppmanas alla fackliga organisationer i regionen att göra detsamma.

Så här skriver LO Mellansverige bland annat i ett pressmeddelande:

”I tv-programmet Kalla fakta i maj uppmärksammades arbetsförhållandena på flygföretaget Ryanair. Inslaget väckte mycket starka känslor kring personalens villkor och företagets syn på flyg-

säkerhet. Svensk Pilotförening har uttryckt stor oro och vi instämmer i deras farhågor.

Varför får inte Ryanairs personal organisera sig?

Hur kan vi acceptera företag som tummar på flygsäkerheten?

Hur kan vi acceptera företag som hotar piloter som organiserar sig för bättre arbetsförhållanden med sparken?

Vi måste stå upp för bra arbetsvillkor i alla branscher. Därför kommer vi att föl-

ja frågan noggrant och har i dag fattat beslut om att inte flyga med oseriösa företag som Ryanair och uppmanar alla fackliga organisationer i vår region att göra detsamma.

Vi måste stå upp för den svenska modellen och vikten av kollektivavtal. Utan den grundläggande rätten att organisera sig är det oerhört svårt att påverka sina villkor i arbetslivet.

Därför ställer vi upp i Svensk Pilotförenings kamp om rätten att organisera sig fackligt.”

Boka in ditt kretsmöte!

ÖREBRO-VÄRMLAND

	Tid	Plats
Askersund	torsdag 12 september, kl 18	Hotell Norra Vättern
Frövi	torsdag 26 september, kl 18.30	Kofallsvägen 1
Hallsberg	torsdag 19 september, kl 18	Skytte, Ormhult
Hällefors	onsdag 18 september, kl 18	Cornelis i Grythyttan
Karlskoga och Degerfors	torsdag 19 september, kl 19	Degerfors Folkets hus
Karlstad	torsdag 26 september, kl 17	Kronoparken
Kristinehamn	lördag 14 september, ca kl 12	Unionstravet, Färjestad travbana. Anmälan till Thomas: tel 070-624 81 33.
Kumla	fredag 20 september, kl 18	Relaxen på Kumlabadet
Lindesberg	onsdag 18 september, kl 19	Lindegårdens värdshus
Örebro	tisdag 17 september, kl 18	Byggfackens hus